

Prav tako kakor Habsburzi in
Burbonci se tudi Mussolini ni niče-
sar naučil iz zgodovine. Tragična
usoda teh štirih mučenikov je pred
vsem v tem, da kri pri Bazovici,
lahko pade na celo Evropo.
»Neues Wiener Extrablatt«

ISTRA

Ugotoviti treba, da je drakonska
obsodba v Trstu dosegla uspeh, ka-
kršnega Italija ni pričakovala: utr-
ditev jugoslovenske misli.
»Zürcher Zeitung« sep-
tember 1930.

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

»ISTRA« izlazi svakog tjedna u petak.
Zagreb, Masarykova ulica 28. II.

— Uredništvo i uprava nalaze se u
— Broj čekovnog računa 36.789.

Pretplata: Za cijelu godinu 50 Din; za pol godine 25 Din; za inozemstvo dvo-
struko; za Ameriku 2 dolara na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

BAZOVICA: OSNOVA NAŠE IDEOLOGIJE

Šesti septembra: Krvavi datum u našoj
mučnoj historiji. Iz kalendarske monoto-
nije strši taj datum — kao plameni stup
i diže se nad sivim mekuštom blijedih ev-
ropskih dana, koji odišu bolesnom nervo-
zom i drhtu u vrućicama poslijeratne re-
konvalescencije, kojoj nema kraja. Datum
grozan i veličanstven u isti mah. I evo
druga godina prolazi od toga dana, kad
je naša zemlja kod Bazovice primila pri-
češće u obliku mlade krvi kuršumima pro-
rešetane četvorice. Obljetnica. Zar je po-
trebno da »osvježavamo« sjećanja, da iz-
nosimo reminiscencije? Ne, nije to potreb-
no: događaji žive u našoj svijesti, pred na-
šim duševnim očima sve je jasno, kao da
se jučer dogodilo, kao da se svaki dan sve
u nama ponavlja. I u dušama onih, koji
znadu sve detalje i u dušama onih, koji o
Bazovici znadu samo glavno — slika je
živa. Događja se čak čudo: kako vrijeme
prolazi ta slika u nama gubi konture ze-
maljskog: neka nevidljiva ruka (ruka
Pravde, Historije, Boga) plasmira legendu,
koja će ostati za sva vremena, koja će se
pretakati kroz našu krv u krv naše djece,
u krv dalekih budućih generacija, iz sa-
dašnjosti u budućnost. Vizija Četvorice
bit će u slavenskim očima i onih, koji će
doći daleko poslije nas jednako tragično
— divna i veličanstveno — grozna, kao
što je danas, tek dvije godine poslije Ba-
zovice, u našim očima. Ne, ne treba ništa
osvježavati, ne treba možda čak stereo-
tipno kronološki reproducirati tok čitavog
onog krvavog zbivanja: bio bi to vrlo lak
i vrlo suvišan posao, bio bi to najkomod-
niji novinarski posao, sasvim spoljašnjeg
značenja.

Pokušajmo prigodom ove obljetnice ne-
što drugo, učinimo nešto što će više za-
dovoljiti herojske sjene Četvorice, učinimo
nešto, što će biti dostojnije njihove žr-
tve: saberimo se i promislmo, udubimo se
u sve ovo naše tragično i bolno zbivanje
od početka do danas meditirajmo u prvom
redu o intimnom, osnovnom, unutarnjem
značenju Gortana i Četvorice i pokušajmo
da, evo, sada u razmaku između ove druge
obljetnice Bazovice i skorašnje treće
Gortanove obljetnice, nadjemo u njima ba-
zu naše ideologije. Priznajmo: raskidani i
zavijoreni od ovog nemilosrdnog vjetra na-
še sudbine, mi još nismo uspjeli da misli-
mo, mi još nismo uspjeli, da u sebi sre-
dimo kaos od elemenata, mi još nismo
razlučiti pozitivno od negativnog, nismo
stvorili red u našim mislima, nismo dali
cilj našem velikom htjenju, nismo još ra-
cionalizirali naš neobuzdani sentiment, mi
još nismo došli do toga da možemo reći:
ovo je naša ideologija, ovo mi želimo po-
stići, ovako ćemo to postići! Priznajmo:
mi smo emigracija sva u zanosu pred ve-
likim idealom, nama pred tim idealom do-
laze na oči suze gnjeva i nekog bijesa
najedamput, zbog nemoći da ga dostigne-
mo. Sve je u nama elementarno i sirovo,
sve je čak lijepo u toj svojoj primarnosti,
ali mi smo nemoćni, nemoćni, nemoćni do
očaja nemoćni, na granici samoubijstva od
hipertrofije osjećaja, mi smo nemoćni, mi
smo mrtva falanga, mi smo velika voda,
koja se razliva i koju treba regulisati. I
nije čudo, da se šapat i pojedinačni glaso-
vi od lani ove godine pretvaraju u sve
glasniji kor: ideologiju nam dajtel! Nije
čudo, da omladina apostrofira. Nije čudo:
sedamdeset hiljada emigranata, to je da-
nas stvarno masa vjernika, koji gledaju
ekstatičnim očima u jedno božanstvo, a ne
čuju riječ nikakvog evandjelja. Događja
se čak, da pred tim božanstvom neko kle-
či, neko stoji, neko se krsti, a neko se ne
krsti i nastaje zabuna: što je pravo, u če-
mu je istina, koji je pravi put? Ko je pra-
vovjerni, a ko heretik?

Stanimo, dakle, pred Bazovicom i pred
žrtvom četvorice i zamislmo se. Krajnje
je zato vrijeme. Nemojmo tapati mrakom
apatije i tugom napuštenosti, nemojmo do-
zvoliti, da se i najidealniji među nama
»otriježne« i mahnu rukom na sve, te po-
đu putem bezbriznosti i neinteresovanja.
Nemojmo dozvoliti, da napeti luk naše emi-
grantske mladosti popusti: strijela, koja je
s tog luka uperena treba da jednom pogodi
svoj cilj! Najbolji među nama neka pregnu,
da izrade ne opet jedan papirnati pro-
gram, nego nešto što će biti kao riječ iz
koje će doista postati djelo. Nešto, što će
kao magija djelovati na sve nas, da ćemo
instinktivno stisnuti redove. Bazovica mo-
že stvarno da nam služi kao baza. Za sva-
koga od nas, ma kako na nas pojedince
djelovale sitne političanske prilike, Bazovi-
ca je pristupačna: ekstremni nacionalizam
kroz Bazovicu susreće se s ideologijom
onih, koji stoje na lijevom krilu. Sve se tu
stapa u jedno: naš eminentno nacionalni
problem postao je kroz Bazovicu veliki

Ferdo Bidovec

Zvonimir Miloš

Vjekoslav Valenčić

Franjo Marušić

Onima onkraj mora

Posvećeno četvorici mladih mučenika

Došli su u zemlje naše od starine,
Gđjeno Slovjen živi od davne davnine.
Na ognjištu svetom naša vatra gori
Oklo vatre naša stara riječ ori
Gromorna i jaka,
Riječ diva, vila i pjesma junaka,
Niko ih ne dirnu, niko nije tako...
Podigoše spomen pobjede i slave,
I smisliše odmah — mahom prvog časa:
Da slovjenkom slovu već ne bude glasa,
Da promjene duše i promjene glave...
Ali narod neda svoje drago ime,
Neda svoje riječi ni majčina slova...
U njemu mu sreća — znamen blagoslova,
Srce mu je davno povezano s njime,
Kad ne mogli milom,
Oni stali silom
Gonit naše slovo iz škole i hrama,

I vijesnici nekog novog uskrsnuća
Stali vatrom tjerat našu riječ iz kuća,
Što ih preclci naši podigoše svuda;
Gdje je slavka zemlja, gdje je slavka
gruda.
Al narod se neda i ponesen krilom
Očaja i jada
U ludilo pada,
I on će da pali proganja i tuče,
I što jagnje bio sad je mrki vuče.
Zar bi oni htjeli
Da budemo mirni kô jaganjci bijeli,
Kad u ime svijetla, prosvjete i prava
Sigurna nam nije na ramenu glavu?
Kad nam lancem vežu i noge i ruke.
Čude se ti davni
Aguzini tavni
Da robovi idu listom u hajduke!

RIKARD KATALINIĆ JERETOV.

problem čovjeka, općečovječanski problem.
Time što je kod Bazovice čovjek stupio u
prvi plan, nacionalni problem dobio je na
svojoj opravdanosti. Bez opasnosti pred
rasplinjavanjem i slabljenjem velike naše
ideje u osnovu naše nove ideologije za ko-
jom vapimo, uvrstimo, dakle, najprije to:
naš problem nije u romantičnoj boja zastave.
on nije problem niknuo iz nacionalističkog
ili čak šovinističkog prkosa. sve je u njem-
u od krvavog ljudskog mesa i pogažene
ljudske duše. Na Bazovici se nisu sastala
samo dva naroda u sukobu samo patrio-
tskih zanosu i težnje. Dignimo zato ovo
u našem programu na prvo mjesto, jer je
u tome maksimum pozitivnoga, maksimum
shvatljivog i sugestivnog za svijet, koji
moramo pridobiti za našu ideju. A pored
tog glavnog još je mnogo divnih ideolo-
ških elemenata u Bazovici: tu je duh i ško-
la žrtve, tu je velebitni primjer velikog, ali
tihog rada, tu je upravo simbolički primjer
vezanosti za onu zemlju do zadnjeg dala
(zar nisu četvorica mogla komotno pred
opasnošću da sele u emigraciju?), tu je

omladinski elemenat tako čudno zreo i
muževan, tu je apsolutna odsutnost svake
dekoracije, idealno ne postojanje bilo ka-
kve romantike, — sve je tako jednostavno,
neumiješteno, sve bez buke i jeftine mani-
festacione farbe, — bez heroikoidnih ge-
stova, a tako heroično, bez mučeničke po-
ze, a mučeničko do svetosti. Ništa nije
bilo stilizovano ni pred Bazovicom ni na
Bazovici, — a opet je sve to u jednom no-
vom stilu, koji bi morao, naći adekvatan
odraz u čitavoj našoj novoj ideologiji.

Nije to moguće i ne kanimo u ovome
članku da sistematski analiziramo čitavi
kompleks Bazovice. Nismo imali te namje-
re. Htjeli smo samo jedno: u ove dane
neka se oni, koji su najpozvaniji koncentri-
šu, neka se nadju u duhu oko Bazovice i
neka pokušaju da u njoj nadju bazu našoj
novoj jedinstvenoj ideologiji. Bit će to naj-
veća zadovoljština onima, koji su pali za
sve nas. Onda će tek Naši Veliki postati
svjetlo na našem putu, njihova žrtva i sla-
va postat će blagotvorna, a mi ćemo biti
dostojni da o njima govorimo

XVIII.

ZAGREBAČKI ZBOR

3—12 IX 1932.

Opći međunar. vel. sajam uzoraka
sa specijalnim sajmovima:

ELEKTRIKA — RADIO, — HOTEL — KUĆA —
KUHNJA PREHRAMBENA IND. TEKSTIL —
KRZNO, VUNA, ZIMSKI SPORT, NARODNA
KUCNA RADINOST I CILIMI, POLJOPRIVREDA
I STOCNA HRANA, te

OPĆI SAJAM SVIH VRSTI ROBE
VELIKA VETERINARSKA IZLOŽBA

Uz unapred nabavljenu putnu legitimaciju Zagre-
bačkog Zbora na željeznicama 50% popusta (bes-
platni povratak) na Jadranskim parobrodima viši
razred za cijenu nižega. Legitimacije dobivaju se
kod svih putničkih ureda te novčanih zavoda u
svim većim mjestima.

ULAZNINA DIN 10.— PONEDELJAK I PETAK
DINARA 5.—

KOMEMORACIJA ZA BAZOVSKIMI ŽR- TVAMI V TRBOVLJAH.

Organizacija Jugoslovenskih emigran-
tov v Trbovljah poziva vse svoje člane na ko-
memoracijski sastanak za bazovskimi mu-
čeniki, ki se vrši v ponedeljak 5 septembra
ob 20 uri v društvenih prostorih. Udeležba
članstva — dolžnost! Točno in vsi!

Odbor Orjem, Trbovlje.

BEOGRADSKI KONGRES ZVEZE JUGOSLOVENSKIH EMIGRANTSKIH DRUŠTEV

V smislu 6. in 9. člena zveznega pravil-
nika ter na podlagi enoglasnega sklepa
zveznega direktorija z dne 10. IV. sklicuje
zvezni predsednik I. redni kongres Zveze
Jugoslovenskih Emigrantskih Organizacij v
Jugoslaviji v nedeljo dne 11 septembra ob
9 uri dopoldne u prostorih Stare Skupštine
ul. Kraljice Natalije v Beogradu.

Dnevni red kongresa, predpisan po II.
členu zveznega pravilnika je sledeč: 1. Po-
ložaj naše emigracije v Jugoslaviji in na-
šega naroda v Italiji. 2. Delo zveznega vod-
stva v preteklem letu. Poročilo vodstva.
3. Skupno poročilo o delu posameznih
udruženj včlanjenih v Zvezi v svrhu dose-
ge ciljev Zveze. II. člen pravil. 4. Absolu-
torij direktoriju na predlog nadzornega od-
bora. 5. Volitve: a) imenska volitev članov
direktorija; b) volitev nadzornega odbora;
c) volitev odsekov. 6. Splošne smernice za
delo emigrantskih organizacij v bodočem
letu. Določitev kraja za bodoči kongres. 7.
Določitev denarnega prispevka Zvezi od
strani društva za bodoče leto sorazmerno
število njihovega članstva in njihove eko-
nomske moči. 8. Predlogi posameznih dru-
štev. 9. Slučajnosti.

Opozarjamo vsa društva, da lahko v
smislu prvca odstavka 9. člena zveznega
pravilnika sporoče najkasnije do 28. avgu-
sta predsedniku svoje predloge, ki se ima-
jo razpravljati na dnevnem redu kongresa.
Predložiti se mora obenem še 22 prepisov
predloga za vsa društva včlanjena v Zvezi.
Prepise predloga bo moral predsednik po-
slati posameznim društvom na znanje naj-
kasnije do 3. septembra.

Obračamo nadalje pozornost vseh včla-
njenih društva na določilo 5. člana pravil-
nika glede delegatov za kongres. Društva
do 100 članov pošljejo po dva delegata, od
100—500 članov po tri delegata, od 500 na-
prej pa po 4 delegate. Ni potreba, da so
delegati ravno člani dotičnega društva, am-
pak so lahko tudi člani kakega drugega
emigrantskega društva.

Posamezen delegat namreč lahko zdru-
žuje v sebi več mandata, največ 4, doka-
zanih s pravomoćnimi pooblastili društva,
katere zastopa.

Zveza je že, napravila potrebne korake
in bo veljala za vse udeležence kongresa
polovična ali pa morda četrtinska vožnja.
O tem bomo še pravočasno obavestili vsa
društva potom javnega časopisa.

Kongresa naj se udeleži po možnosti
kolikor je mogoče veliko emigran-
tov in ne samo delegati posameznih društva. Najpri-
mernejši za obisk kongresa so noćni brzo-
vlak, ki pridejo v jutranjih urah v Beo-
grad. Za razgledanje mesta Beograda, za
skupno cenejšo kosilo ter za uporabo pro-
stih ur izven kongresnega dela se bo po-
brižala Zveza Posamezna društva naj tudi
v tem oziru izrazijo svoje morbitne želje,
da se priskrbi pravočasno za potrebno.

ЗУСЕР
"12184"
ПРВАУ ГИТ

ПО ПРВА ДУГА ДУГА:

ДУГА ПРВА ПОД БОЖИО И БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

ПОД БОЖИО ДУГА ПОД БОЖИОУГА-

Poštovani gospodine i prijatelju!

Sa idućim brojem namjeravamo izdavati »**ISTRU**« redovito **svaki tjedan**, kao što je prije bilo.

Gornja odluka iziskuje velike materijalne žrtve sa strane naše uprave i mi ćemo ju sprovesti jedino u slučaju, ako nas svi naši pretplatnici budu **poduprli urednim plaćanjem pretplate**.

Ako ste Vi **platili** uredno pretplatu, zahvaljujemo Vam, jer ste učinili Vašu dužnost prema listu, koji služi našoj svetoj stvari. Ako još uvek niste platili pretplatu ili dio pretplate, **učinite to čim prije**, jer ćete time udovoljiti ne samo jednoj materijalnoj obavezi, nego i jednoj moralnoj i patriotskoj dužnosti.

Svim našim dužnicima poslali smo početkom ovog mjeseca čekovnu položnicu, tako da ne može biti izgovora zbog pomanjkanja čeka. Ako je neko međjutim izgubio taj ček, neka na svojoj pošti položi pretplatu na naš čekovni račun: Zagreb br. 36789.

Ako želite podupreti »**ISTRU**« i preko pretplate, doznačite koliko možete za fond lista i upozorite na to Vaše prijatelje.

Učinite svoju dužnost prema jedinom Vašem listu, koji pošteno i dostojanstveno brani Vaša prava!

UPRAVA LISTA
»**ISTRA**«
ZAGREB

Poštovani gospodine i prijatelju!

Sa idućim brojem namjeravamo izdavati »**ISTRU**« redovito **svaki tjedan**, kao što je prije bilo.

Gornja odluka iziskuje velike materijalne žrtve sa strane naše uprave i mi ćemo ju sprovesti jedino u slučaju, ako nas svi naši pretplatnici budu **poduprli urednim plaćanjem pretplate**.

Ako ste Vi **platili** uredno pretplatu, zahvaljujemo Vam, jer ste učinili Vašu dužnost prema listu, koji služi našoj svetoj stvari. Ako još uvek niste platili pretplatu ili dio pretplate, **učinite to čim prije**, jer ćete time udovoljiti ne samo jednoj materijalnoj obavezi, nego i jednoj moralnoj i patriotskoj dužnosti.

Svim našim dužnicima poslali smo početkom ovog mjeseca čekovnu položnicu, tako da ne može biti izgovora zbog pomanjkanja čeka. Ako je neko međjutim izgubio taj ček, neka na svojoj pošti položi pretplatu na naš čekovni račun: Zagreb br. 36789.

Ako želite podupreti »**ISTRU**« i preko pretplate, doznačite koliko možete za fond lista i upozorite na to Vaše prijatelje.

Učinite svoju dužnost prema jedinom Vašem listu, koji pošteno i dostojanstveno brani Vaša prava!

UPRAVA LISTA

« I S T R A »
ZAGREB

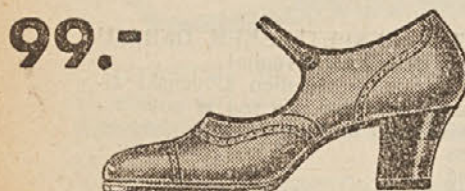
79.-
Za domaće.
Za svakodnevnu potrebu praktična, jaka i udobna cipela od boksa, koja je potrebna svakoj domaćici.

Vrsta 3945-03

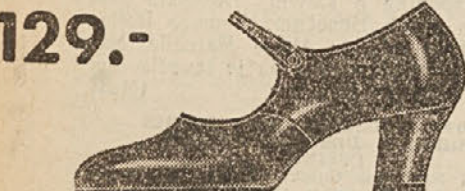
79.-
Praktične polucipele od crnog boksa i sa izdržljivim djonom. Udobne su, za svaku domaćicu kad ide na trg i na posao.

Vrsta 3925-03

99.-
Cipele od žutog boksa. Praktične i elegantne. Iste ovake od laka za nedjelju i blagdan za cijenu Din. 129.-

Vrsta 2945-11

129.-
Udobne i lake cipele od laka sa niskom potpeticom, od somota i golta Din. 59.-

Vrsta 1845-01

RADIMO NA TOME DA STANOVNIŠTVO NAŠE DRŽAVE UŠTEDI GODIŠNJE 1,400.000.000 dinara.

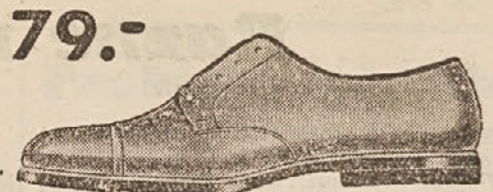
Za poslednja 2 meseca, snizili smo cijene cipelama prosečno za 50.- dinara. 14,000.000 jugoslovena treba po dva para cipela godišnje, to je ukupno, 28,000.000 pari cipela. Računajući 50.- din. po paru, za koliko smo našim djelom postigli da se snize cijene cipelama, znači, da smo stanovništvu

Kraljevine Jugoslavije

omogućili uštedu od jedne milijarde četristo milijuna dinara godišnje.

Proizvodimo obuću rukama jugoslovenskih radnika, od kože izradjene u jugoslovenskim tvornicama. Odstranjujemo nezaposlenost. Omogućujemo svim potrošačima, da se za malo novaca opskrbe dobrom obućom.

Rata

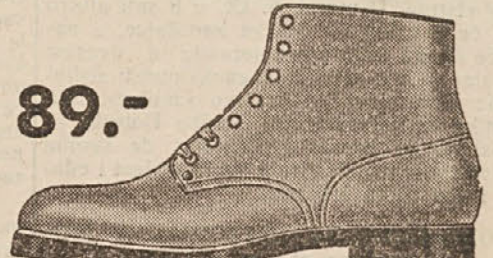
79.-
Ukusne muške polucipele od govedjeg boksa sa jakim kožnim djonom. Žute din. 89.-, crne din. 79.-

Vrsta 2927-15

89.-
Muške polucipele od crnog ili smedjeg boksa sa elastičnim gumenim djonom.

Vrsta 1937-22

89.-
Bakandže iz jake masne kože sa gumenim djonom i potpeticom. Jamčimo za dobar materijal. Za rad u polju i za svaki štramac.

Vrsta 0167-00

109.-
Udobna cipela širokog oblika od jakog boksa, sa gumenim djonom, koji traje tri puta duže nego kožni djon.

Vrsta 3967-22

Za svaki par jamčimo da je od dobrog materijala i dobro izradjen.

Glasovi štampe

JUGOSLOVENSKA REČ — GLASILO JUGOSLOVENSKE AKCIJE O NAMA.

U Zagrebu izlazi od početka augusta jedan novi i naročito interesantan tjednik: »Jugoslovenska Reč«, glasilo novog jednog pokreta: Jugoslovenske Akcije. Taj list, koji među ostalim listovima iskazuje svojom serioznom sadržinom i člancima u duhu nove jugoslovenske ideologije, interesuje se i jugoslovensko-talijanskim odnosima. Naročito je bio zapažen u 2. broju članak »Dvije emigracije«, u kojem se inose interesantna opažanja o Londonskom paktu. U tom istom broju »Jugoslovenska Reč« pod naslovom »Mussolini, Salvemini, Treves« donosi neke citate iz našeg lista i kaže među ostalim:

»Istra« list jugoslovenskih emigranata iz Julijske Krajine, koji izlazi u Zagrebu, dobro uređivan i odlično informiran o događajima i prilikama u Julijskoj Krajini, donio je u posljednje vrijeme nekoliko interesantnih članaka iz kojih ćemo citirati samo nekoliko karakterističnih pasusa.

Mi ćemo u »Jugoslovenskoj Reči« posvetiti naročitu pažnju odnosima Italije i Jugoslavije, kao i prilikama u kojima žive Jugosloveni pod Italijom. Za sada naglašavamo, da je iz osnova pogrešno govoriti o jugoslovenskoj manjini u Italiji. Julijska Krajina pripada i etnički i geopolitički Jugoslaviji, a ne Italiji, pa se ne može govoriti o jugoslovenskoj manjini u Italiji, već samo u jugoslovenskoj većini u Julijskoj Krajini.

ČEHOSLOVACI O STRADANJU JUGOSLOVENA U JULIJSKOJ KRAJINI

Već drugu godinu izlazi »Čehoslovačko-jugoslovenska revija«, koji izdaje Savez jugoslovensko-čehoslovačkih liga u Beogradu i Čehoslovenska-jugoslovenska liga u Pragu. U toj reviji bilo je već više puta govora o Jugoslovenima u Julijskoj Krajini, o kojima Čehoslovaci pišu uvijek s velikim simpatijama. U svom broju 9—10 revija se ponovno bavi našim problemom u članku »Jugoslovenia v Taliansku«, koji je napisao A. Vrbický. U tom se članku iznosi historijat zauzimanja Julijske Krajine od strane Italije, svečana obećanja Talijana, kad su ušli u naše krajeve i teška sadašnjost, koja dokazuje, da su Talijani pogazili sva svoja svečana obećanja. Zatim se iznose neke značajnije pojave i faze fašističkog progona. Na koncu se pisac osvrće na posljednju skupštinu jugoslovenske Matice u Zagrebu i na tajnički izvještaj iz kojega citira neke interesantnije podatke, naročito brojeve o emigriranju iz Julijske Krajine.

KAKO FAŠIZAM RJEŠAVA PROBLEM NEZAPOSLENOSTI

Čitamo u fašističkoj štampi, da je u Faenzi osuđen neki Enrico Galassi na 2 mjeseca zatvora. Zašto? Evo zašto: on je bio nezaposlen i otišao je iz svog rodnog mjesta Santarcangelo u Romagnu u Faenzu, da traži posla. On je siromah zaboravio fašističke zakone i naredjenja, prema kojima je zabranjeno, da besposleni poljski radnici dolaze u grad tražiti posla, a zaboravio je i ono naredjenje, koje zabranjuje selenje besposlenosti iz jedne općine u drugu. I zato je bio osuđen na 2 mjeseca zatvora...

ŽELJEZNIČARIMA U MILANU SNIŽENA JE PLAĆA ZA DALJNJIH 12%

Personalu na željeznicama »Ferrovie Nord« bila je ovih dana ponovno snižena plaća za 12 posto. Razumljivo se najviši činovnici bili su pošteđeni. Ako se zbroje sva dosadnja sniženja plaća željezničarima vidimo, da je od 1922., u deset godina fašizma, njihova plaća snižena za 40 posto!

FRA BONE ZEC U RIMU

U subotu dne 27. augusta otputovao je iz Zagreba u Rim na šestgodišnji boravak o. Bone dr. Zec, bivši višegodišnji provincijal Trečoredaca-glagoljaša. On je na generalnom kapitulatu toga reda prošlog mjeseca izabran generalnim prokuratorom, to jest zamjenikom generala, vrhovnog starijše reda. Fra Bone Zec, naš zemljak, poznati istarski pjesnik, boravio je posljednje vrijeme u Zagrebu, gdje je osnovao samostan kod Sv. Ksavera.

FAŠISTIČKA ŠTAMPA — TO JE ŠTAMPA!

Pred nekoliko dana Benito Mussolini napisao je za novu talijansku enciklopediju članak, u kojem je dao definiciju fašističke doktrine. Taj članak po naredjenju morale su donijeti sve fašističke novine, da bi Mussolinijeva misli, naročito njegove ideje pro-

tiv pacifizma, za rat — imale što više publike. Svi listovi imali su naredjenje, da taj članak objave na prvoj stranici 5. augusta. U broju od 6. augusta fašistički su listovi imali da donesu vijest, da je taj članak Benita Mussolinija imao veliki odjek u inostranstvu. Već 4. augusta bila je sastavljena ta vijest, u kojoj je imalo stajati, da je čitavi svijet s velikom amiracijom pročitao Duceov članak i da se svi dive Mussolinijevom geniju. Medjutim listu »Corriere della sera« i još dvama listovima dogodila se vrlo neugodna stvar: već u onom broju od 5. augusta, u kojem je tek izašao Mussolinijev članak štampana je i ona preparirana vijest, da je Mussolinijev članak u inostranstvu izazvao veliko zanimanje... »Corriere della sera«, revan i pokoran, zaletio se i za jedan dan prerano uvrstio vijest iz Mussolinijevog presbira.

MUSSOLINIJEVI RAZGOVORI S LUDWIGOM

Poznati njemački historičar Emil Ludwig glasovit po svojim veštim biografijama historijskih ličnosti, objavio je na njemačkom jeziku knjigu svojih razgovora s Mussolinijem. Ludwig je s Mussolinijem razgovarao u Rimu u njegovom kabinetu četrnaest dana, svaki dan po jedan sat. Ti razgovori su interesantni za upoznavanje Mussolinijeve ličnosti. Ludwig je lukavo iz Ducea izvukao mnoge značajne izjave, pa i takve, koje sad štampane Mussoliniju nisu ugodne. On je Ludwigu, na primjer, rekao: da nema povjerenja u nikoga, pa niti u svoje najbliže saradnike, jer smatra, da su oni spremni u svakom trenutku da ga izdaju. Interesantna je nadalje Mussolinijeva izjava, da on, uza sve to što tako možda izgleda, nije nipošto ni katolik ni kršćanin iz uvjerenja. Ovo sigurno nije ugodno odjeknuo u Vatikanu... Hoće li se naći još neki vatikanski Gaspari, koji će reći, da je Mussolini od Providnosti

poslan čovjek? — Izvatci iz ovih razgovora bili su objavljeni i u talijanskoj štampi, ali bez ovlaštenja vlade, i bez cenzure, pa su zato mnogo nepravilni imali nekoji listovi, a pogotovo »Corriere della sera«, koji je donio najšakljivija mjesta.

Mali oglasnik „ISTRA“

ARCUS
AGENCIJA ZA PROMET NEKRETNOSTIMA
ZAGREB GUSTAV ILIĆ TEL. 67-94

TRGOVINA CVIJEĆA vrlo dobra iduća u strogom središtu, sa krasnim modernim lokalom — namještajem i robom, prodaje se radi odlaska iz Zagreba za uložnice Prve hrv. šted. prima se i kompanjon(ica). Pobjliže »Argus« agencija, Zagreb Boškovičeva ul. 6.

LIJEPA OBITELJSKA VILA, novogradnja sa cca 15 metara ulične fronte, 194 čet. hvati sa stanom od 4 sobe, hall, te sav moderni komfort. Povolan amortizacioni dug od Din 130.000 za preuzeti. Cijena Din 360.000 pobjliže agencija »Argus«, Zagreb, Boškovičeva ul. 6-1 kat.

GRADILIŠTE ZA VILU na Karvenjaku sa odobrenim nacrtom za gradnju i nešto materijala — prodaje se povoljno. »Argus«, Zagreb, Boškovičeva ul. 6-1 kat.

BESPLATNI STAN u novogradnji od 2 sobe sa komfortom, upravu kuće (za koji trud dobiva mjesečno dinara 1000). Umjereni kamatnjak uz uknjižbu na II. mjesto, dobije tko pozajmi Din 150.000 i to 50.000 din u gotovom i 100.000 dinara u uložnicama. Poljudjeljske banke. Pobjliže agencija »Argus«, Zagreb Boškovičeva ul. 6.

ANDRIJA VATOVAC
ZAGREB — PAROMLIN

Trgovina mješovite i prekomorske robe
Cijene solidne — Podvorbba kulantna
Dostava u kuću

EMIGRANTI — PRIMORCI! Priporočamo Vam novootvorenju trgovinu s specijalnim in kolonizacijskim blagom, delikateso in deželniimi pridelki našega rojaka Rado Pezdin, Ljubljana, Vodo-vodna cesta.

Ig. Breznikar

Trgovina kave i čaja
Vlastita elektropržiona i
elektromlin za mlevenje
Zagreb, Ilica broj 65.
Telefon 7657

Preselenja

uz umjerene cijene i jamstvo šteta obavlja

S. Spitzera naslj.

TRANSPORTNO I OTPREMNIČKO D. D.

Zagreb, Ilica 16. I.

Telefon 55-39